

တၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲၤဟံၣ်ဖိယီၤဖိတၢ်ထုးထီၣ်ဟံၣ်လီၤကျဲၤသနူၤအတၢ်သမံၤထံၣ်ကွၢ်တၢ်တဖၣ်

တၢ်သမံၤထံၣ်ကွၢ်အတၢ်သံၣ်ကွၢ်လၢလၢအံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်လီၤအီၤလၢကဆိၣ်ထွဲၤမၤစၢၤဘၣ်ဟံၣ်ဖိယီၤဖိတဖၣ်ဒ်သိးကမၤဂ့ၤထီၣ်ဘၣ်ကျဲၤသနူၤတဖၣ်လၢမၤဂ့ၤထီၣ်စၢၤအတၢ်ထံၣ် ကွၢ်ဖိလၢတၢ်ထံၣ်သိးတၢ်မၤသးနီၢ်နီၢ်လၢတၢ်ကျဲၤဘၣ်ကျဲၤပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိယီၤဖိတဖၣ်မ့ၢ်ပုၤဘျုးလီၤမၤသကိးတၢ်လၢအလီၤကမၤဂ့ၤမၤပတၢ်ကျဲၤဘၣ် ကျဲၤသ့ၣ်ကျိၤကျိၤပူၤဒီးကဘၣ်တၢ်ထံၣ်အိၣ်အမ့ၢ်ပုၤသ့ၣ်ဒီးအိၣ်ထီၣ်တၢ်, တမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ယိကဒိတဖၣ်ဘၣ်, ကျဲၤသနူၤဒီးတၢ်န့ၣ်န့ၣ်အီၤလၢကမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်အစၢၤလၢပတၢ်ကွၢ် ဆၢၣ်မဲၤတၢ်လီၤတၢ်န့ၣ်တၢ်လၢတၢ်ကျဲၤဘၣ်ကျဲၤသ့ၣ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိယီၤဖိတဖၣ်မ့ၢ်အဖိလံၤအသရၣ်ဒီးပုၤကတိၤခဲၣ်န့ၣ်တၢ်အခိၣ်ထံးကတၢ်တဂၢၤဒီးမ့ၢ်တၢ်ဆိတ လဲၤအဂီၢ်ဘၣ်ခိၣ်သ့ၣ်ဒိၣ်ကတၢ်လၢအမ့ၢ်ပုၤဒီးလဲၤကျဲၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤလၢတၢ်ထံၣ်သိးတၢ်မၤသးလၢတၢ်ကျဲၤဘၣ်ကျဲၤသ့ၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါဟံၣ်ဖိယီၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိ, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိဒီးတၢ်ဘျီဘၣ်အကျဲၤလၢအဂ့ၢ်

- ၁. တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်မနုၤတခါလၢ နုၤ/နဖိ/နဖိတဖၣ်ကျဲၤဆၢၣ်မဲၤဘၣ်အီၤလၢကျိ မ့တမ့ၢ် လၢကျိတၢ်မၤအကျိၤကျဲၤ လၢအဒိဘၣ်မၤဟူးအတၢ်တုၤထီၣ်တၢ်မၤလိမၤဒီး, တၢ်တုၤဘၣ်လၢအသးစဲဒီးကိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ပူၤဖျဲးဘၣ်လၢကျိ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢကတုၤထီၣ်ဆူအဖိတၢ်န့ၣ်လဲၣ်.

- ၂. တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိမနုၤလၢအဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤတၢ်အံၤန့ၣ်လဲၣ်.

- ၃. နဆိကမိၣ်လၢတၢ်ကြးမၤဘၣ်လိာ်ဖိးမံၤအီၤလၢကျဲၤလဲၣ်, နသ့ၣ်ညါတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကလၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ထဲလဲၣ်ခါ, နကသ့ၣ်ညါလၢကျဲၤသနူၤတုၤထီၣ်ဘး လၢပျဲၤခါတပျဲၤထီၣ်ခါလဲၣ်.

- ၄. အိၣ်ဒီးကျဲၤသနူၤလၢအဘျီဘၣ်မၤလိမၤဖိးမံၤတၢ်ဂ့ၢ်/တၢ်တၢ်အံၤလဲၣ်ခါ, မ့ၢ်အိၣ်, တၢ်မနုၤအလီၤအိၣ်ဒီးလၢတၢ်ကဘၣ်မၤဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် ဆိတလဲၣ်အီၤလဲၣ်.

- ၅. ကွဲးဖျါထီၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အိၣ်လၢကျဲၤသနူၤအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်-

နကမၤကျိၤလီၤတၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.	ကကဲထီၣ်အသးအခါဖဲလဲၣ်.	နကသ့ၣ်ညါလၢကျဲၤလဲၣ်.
(အဒိ, တၢ်ဖိးအစၢၤတဖၣ်လၢတၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါကျိၤသရၣ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိ ကမိၣ်, ကျိၤသရၣ်တၢ်ပညိၣ်ကရၢ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါပုၤတဖၣ် တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်)	(အဒိ, လၢကျိတၢ်မၤန့ၣ်ဆူညါတန့ၣ်)	(အဒိ, ကျဲၤသနူၤလၢကျိၤသရၣ်ဒီးဖိာ်ဟံၣ်တဖၣ်ဆိၣ်ထွဲၤမၤစၢၤ အါကတၢ်)

၆. မတူမျိုးပုဂ္ဂိုလ်ခွဲခြားခြင်း (ဟ်ဖျါတဘၣ်အါန့ၣ်ယဲၣ်ဂၤ) တၢ်အိၣ်ဒီးဂံၢ်သဟ်ၣ်လၢအလၢၢ်ဘၢန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤ (အဒိ, ကီၢ်စဲၣ်ခၢၣ်စး, ဟ်ၣ်ကဝီၤဖၢၣ်ဒိၣ်, ကျဲၣ်သ့ခိၣ်န့ၢ်, ဝဲၣ်ဒိၣ်အိၣ်, ဝဲၣ်ကီၢ်ကးကရၢ, ကိၣ်ခိၣ်, ကိၣ်သရၣ်, ပှၤဟ့ၣ်မၤအုၣ်စၢၤတၢ်တဖၣ်) န့ၣ်လဲၣ်.

နထံၣ်ဘၣ်သးဒီးအိၣ်တဘျီတဘျီ. Yes No

မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဆိၣ်ထွဲနတၢ်ဘျီဘၣ်ဖိးမံတၢ်ဂ့ၢ်အကျဲၣ်. Yes No

ကျဲၣ်သ့န့ၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

၇. နအိၣ်ဒီးတစိၣ်တလီၢ်ဒီးယံၣ်ထၢတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤအဂီၢ်. Yes No

နသ့ၣ်ညါမတၢ်တဖၣ်လၢမ့ၢ်ပှၤမၤစၢၤတၢ်ဒီးပှၤအိၣ်တခိၣ်တၢ်တဖၣ်. Yes No

နအိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျဲၣ်ဆဲးကျိးတၢ်မၤကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်. Yes No

နကရဲၣ်ကျဲၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအဂၤတဖၣ်လဲၣ်. _____

နအိၣ်ဒီးစုတိၣ်ဟ်ဒီးစုမိၢ်ပှၤလၢအိၣ်ထွဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအံၤအဂီၢ်. Yes No

၈. မ့ၢ်နပံၣ်ထံၣ်နီၤဖးလိၤတၢ်ထုးထီၣ်ဟ်လိၤကျဲၣ်သ့န့ၢ်အဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီးဂၤယၢ်ကျဲၣ်သ့အသိၣ်အံၤ. Yes No

၉. မ့ၢ်နပံၣ်ထံၣ်နီၤဖးလိၤတၢ်မၤကျဲၣ်ကွၢ်လၢဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်/တၢ်ပၤဆျၢရဲၣ်ကျဲၣ်တၢ်အကျဲၣ်ပတီၢ်ခဲလၢၣ်. Yes No

မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤန့ၢ်ခဲတၢ်အကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကျဲၣ်ပတီၢ်ခဲလၢၣ်အဂီၢ်. Yes No

နအိၣ်ဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်မၤကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်. Yes No

တၢ်ဟ်ဂၢ်ဟ်ကျဲၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအကျဲၣ်သ့န့ၢ်

၁၀. နမ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်, နကမၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ထုးထီၣ်ဟ်လိၤကျဲၣ်သ့န့ၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်မၤဒုးကဲထီၣ်လိၢ်ထီၣ်တၢ်အကျဲၣ်တဖၣ်ဒ်သိးကမၤလိၤတၢ်လၢကျဲၣ်သ့အသိၣ်တုၤထီၣ်ဘးနတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒီးနတၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်စိၣ်အဂီၢ်လဲၣ်.

၁၁. နမ့ၢ်ယၢ်ကွၢ်, နကဟံးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လၢတမၤလိၤဘၣ်အိၣ်လၢကျဲၣ်လဲၣ်. နကဒုးဆူၣ်ထီၣ်ကျဲၣ်ပတီၢ်အသးသဟ်ၣ်လၢကဆဲးမၤတၢ်ဆူၣ်ညါလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

တၢ်အိၣ်ယၢ်တဖၣ်

- **Planning to Win**(ကျဲၣ်အူတၢ်မၤန့ၢ်): **The Just Enough Guide for Campaigners** (တၢ်န့ၢ်ကျဲၣ်အလၢပှၤလၢပှၤဟူးဂဲၤတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်)
- **DC Office of the Student Advocate Parent Empowerment Toolkit**(ဒံၣ်စိၣ်ဝဲဒီးကိၣ်ဖိတၢ်ကတိၤန့ၢ်ခဲတၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်မိၢ်ဟ်ဂံၢ်ဘၢအကျဲၣ်)- ကျဲၣ်အကဲဘျးတဖၣ်လၢတၢ်ကတိၤန့ၢ်ခဲတၢ်အဂီၢ်
- **National PTA** တၢ်အိၣ်ယၢ်တဖၣ်လၢဟံၣ်ဖိယိဖိအဂီၢ်

Copyright © 2018 by The Aspen Institute
The Aspen Institute • 2300 N Street NW, Suite 700 • Washington, DC 20037
Published in the United States of America in 2018 by The Aspen Institute
All rights reserved

